

2015

EĞİTİMDE FATİH PROJESİ VE EBA TANITIM
FAALİYETLERİ DEĞERLENDİRME RAPORU

EĞİTİM
TEKNOLOJİLERİ
GELİŞTİRME VE
PROJELER DAİRE
BAŞKANLIĞI

YEĞİTEK

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
YENİLİK ve EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

EĞİTİMDE FATİH PROJESİ VE EBA TANITIM FAALİYETLERİ
DEĞERLENDİRME RAPORU

Araştırmacılar
Dr. Hülya BAL
Makbule Serpil BOZ

ANKARA, 2015

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇİNDEKİLER	i
TABLolar LİSTESİ	ii
BÖLÜM I	
GİRİŞ	1
BÖLÜM II	
BULGULAR VE YORUMLAR	3
BÖLÜM III	
SONUÇ ve ÖNERİLER	8

TABLÖLAR LİSTESİ

TABLO 1	Araştırmaya Katılanların Fuarlara Göre Dağılımı	- 3 -
TABLO 2	Araştırmaya Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı	- 3 -
TABLO 3	Araştırmaya Katılanların Eğitim Durumları	- 4 -
TABLO 4	Araştırmaya Katılanların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	- 4 -
TABLO 5	Katılımcıların Fuardan Haberdar Olma Yolları	- 4 -
TABLO 6	Katılımcıların “Kitap Fuarlarında Eğitimde FATİH Projesi ve EBA’nın Tanıtımının Yapılmasını Nasıl Karşılıyorsunuz?” Sorusuna Verdikleri Cevabın Dağılımı	- 5 -
TABLO 7	Katılımcıların FATİH Standını Ziyaret Etme Sebeplerinin Dağılımı	- 5 -
TABLO 8	Katılımcıların Eğitimde FATİH Projesi ve EBA Hakkında Bilgi Sahibi Olma Düzeyleri	- 6 -
TABLO 9	Katılımcıların Fatih projesi ve EBA Tanıtım Faaliyetlerini Yeterli Bulma Düzeyleri	- 6 -
TABLO 10	Katılımcıların Bilgilendirme Açısından Etkili Gördükleri Araçlar	- 10 -

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitim sisteminin temel amaçlarından biri öğrencilere bilgiye ulaşma becerileri kazandırmaktır. Küresel dünyada teknolojiden en iyi şekilde faydalanmak gelişmiş ülkeler seviyesine erişmenin ön koşuludur. En gelişmiş teknolojiyi kullanan ülkelerin üstün refah seviyesine sahip oldukları görülmektedir. Değişen dünya şartları eğitilmiş bir kişide aranan özellikleri de değiştirmektedir. Bu şartlara ayak uydurabilecek bireyler yetiştirmek için her ülke farklı eğitim politikaları geliştirmiştir.

Dünyada bilimsel süreç becerileriyle ilgili çalışmalar 1960'lı yıllarda yapılmıştır. Ülkemizde ise bu konuda yapılan çalışmalar 1990'lı yıllarda başlamıştır. Günümüzün eğitim sistemleri öğrenci merkezli bir eğitimi savunmaktadır. Bu eğitim sisteminde öğretmen rehber durumundadır. Öğrenciler pek çok kaynaktan bilgiye ulaşabilir, öğretmen bu durumda öğrencilere bilgiye ulaşma yollarını göstermekle görevlidir. Günümüzde bilgisayarlar bilgiye ulaşmada ve bilginin paylaşılması ile depolamada en önemli araçlardır. Bu nedenle bilgisayarın eğitim ortamında kullanılması daha etkili bir öğretimin gerçekleşmesini sağlayabilir. Eğitimde teknoloji kullanımının anlamayı kolaylaştırdığı, pek çok konuyu somutlaştırdığı, bilgiye en hızlı şekilde ulaşma imkânı sunması gibi birçok yararı vardır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin olanaklarından her okulun, öğrencinin ve öğretmenin eşit yararlanma olanaklarına sahip olması amacıyla 22 Kasım 2010 tarihinde başlatılan Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) projesi başlatılmıştır. FATİH Projesi Vizyon 2023, “e-Dönüşüm Türkiye Projesi” kapsamında üretilen ve Türkiye'nin bilgi toplumu olma sürecindeki eylemlerini tanımlayan Bilgi Toplumu Stratejisi Belgesi, Kalkınma Planları, MEB Stratejik Planı ve Bilişim Teknolojileri Politika Raporuna dayandırılarak hazırlanmıştır. Eğitimde FATİH projesinin amacı teknoloji okuryazarlığının artırılması, öğrencilerin hızla değişen dünyada 21. yüzyıl becerilerine sahip bireyler olarak hazırlanması ve daha fazla kişinin teknolojiden faydalanmasını sağlamaktır. Projenin 5 bileşeni bulunmaktadır. Bunlar; donanım ve yazılım altyapısı, öğretim programlarında etkin Bilgi İletişim Teknolojilerinin (BİT) kullanımı, eğitsel e-İçeriğin sağlanması ve yönetilmesi, derslerde BİT kullanımı için öğretmenlerin hizmet içi eğitimi ve bilinçli, güvenli, yönetilebilir ve ölçülebilir BİT kullanımının sağlanmasıdır. Bu bağlamda proje tanıtımları yapılmış, öğretmenlere eğitim verilmiş, okullara etkileşimli tahtalar kurulmuş, bu tahtalara internet bağlantıları eklenmiş ve öğrencilere tablet bilgisayarlar dağıtılmıştır. Etkileşimli tahtalarla uyumlu bir şekilde kullanılabilecek eğitim-öğretim içeriklerinin elektronik ortamda

sunulması ve bunların etkin olarak kullanılması; öğrencileri daha aktif kılarak bilgiye erişimi ve öğrenmeyi kolaylaştırmak amacıyla Eğitim Bilişim Ağı (EBA) hayata geçirilmiştir. Bilgi teknolojilerini her düzey eğitimde kullanmak, bütün dünyada olduğu gibi halkla ilişkiler konusunda da programın sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla MEB ve TÜBİTAK bu konuda ortak çalışmalar yaparak elektronik e-içerik materyalleri geliştirmiştir. Okullarda okutulan ders kitaplarının; öğretim programları esas alınarak, animasyon, video, ses, fotoğraf, harita, grafik, tablo, simülasyon vb. öğelerle etkileşimli hâle getirilmiştir (MEB, 2012).

EBA platformu üzerinden oluşturulan e-içerikler sunulmaktadır. EBA, öğretmen ve öğrenciler başta olmak üzere eğitimin tüm paydaşları için tasarlanan “eğitim-öğretim sürecinde bilişim teknolojisi donanımlarını kullanarak etkin materyaller kullanmak amacıyla Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından tasarlanan, sınıf seviyelerine uygun, güvenilir ve incelemeden geçmiş doğru e-içeriklerin bulunabileceği sosyal bir platform” olarak tanımlanmaktadır (EBA, 2012).

Halkla ilişkiler açısından bilişim teknolojilerinin kullanımı ve yaygınlaştırılması bir zorunluluktur. Öğretmen-öğrenci-veli üçgeninde her bir paydaşa bilgi ve iletişim teknolojilerini öğrenme ve kullanma fırsatı sunulmuştur. Öğrencilerin okul dışında da bu cihazları kullanımı söz konusudur. Doğal olarak velilerin de bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Günümüzde bilgiye erişim ve medya okuryazarlığı bağlamında dünya standartlarının yakalanması bakımından FATİH projesi oldukça önemli bir yer tutmaktadır.

FATİH Projesi ve eğitim uygulamalarına yönelik okulların internet alt yapısının güçlendirilmesi ve günümüz teknolojileri ile donatılmasının sağlanmasının ardından, teknolojinin kullanımına ilişkin faaliyetlerin toplumun tüm kesimlerine tanıtılması amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar çeşitli yarışmaları, sosyal etkinlikleri, basın, medya, fuar ve tören aracılığıyla tanıtım faaliyetlerini içermektedir. Projenin tanıtım faaliyetlerinde halkla ilişkiler birimlerine çok önemli roller düşmektedir çünkü etkin bir iletişim, farklı kültürel ve organizasyonel geçmişleri, farklı deneyim düzeylerini ve farklı bakış açılarını birleştirerek projeye ilişkili çok farklı özelliklere sahip paydaşlar arasında bir köprü oluşturur. Etkin iletişim, bilginin doğru formatta, doğru zamanda ve doğru etkiyi yaratacak şekilde sunulması demektir. Etkin bir iletişim kurabilmek, oluşan sorunlara anında müdahale etmek ve bilgilendirmek amacıyla Genel Müdürlüğümüzün Halkla İlişkiler birimi sadece Ocak-Haziran 2015 döneminde 4 bin 19 adet e-posta ve telefonları cevaplandırarak ilgili birimlere yönlendirmiş ve takibini yapmıştır. Haziran 2015 tarihinde Samsun

ve Kocaeli’nde düzenlenen kitap fuarlarında FATİH projesinin tanıtımı yapılmış ayrıca fuara katılanların tanıtım faaliyetlerini değerlendirmeleri için anket uygulanmıştır.

BÖLÜM II

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmaya katılanların hangi kitap fuarından araştırmaya katıldıkları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Fuarlara Göre Dağılımı

	f	%
Kocaeli	221	78,6
Samsun	41	14,6
Toplam	262	93,2

Tablo 1’e göre Eğitimde Fatih Projesi ve EBA tanıtım faaliyetleri değerlendirme anketine katılımcıların %78,6’sı Kocaeli ve %14,6’sı ise Samsun ilinde fuar alanını ziyaret edenlerdir. Araştırmaya katılanların cinsiyete göre dağılımı Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı

	f	%
Erkek	129	46,1
Kadın	151	53,9
Toplam	280	100,0

Tablo 2’ye göre katılımcıların %46,1’i erkek, %53,9’u ise kadınlardan oluşmaktadır. Araştırmaya katılanların eğitim durumlarına göre dağılımı Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların Eğitim Durumları

	f	%
Ortaokul	89	32,1
Lise/ön lisans	96	34,7
Lisans	77	27,8
Lisansüstü	8	2,9
Doktora	7	2,5
Toplam	277	100,0

Tablo 3'e göre katılımcıların en çok Lise/ön lisans mezunu %34,7 ve Ortaokul mezunu %32,1 olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılanların yaş gruplarına göre dağılımları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılanların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

	f	%
10-14	77	28,0
15-24	93	33,8
25-34	47	17,1
35-50	50	18,2
50 ve daha üstü	8	2,9
Toplam	275	100,0

Tablo 4'e göre katılımcıların çoğunluğunun %33,8'inin 15-24 yaş arasında olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılanların "Fuardan nasıl haberdar oldunuz" Sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların Fuardan Haberdar Olma Yolları *

	f	%
Radyo	6	2,1
Televizyon	21	7,5
Gazete-dergi	23	8,2
Poster-afiş	112	39,9
Web	25	8,9
Sosyal Medya	49	17,4
Mail	14	5,0
Diğer	180	35,9

*Katılımcılar birden fazla seçenek işaretlemiştir.

Tablo 5'e göre araştırmaya katılanların Fuardan haberdar olma durumlarının çoğunluğunun poster ve afişler aracılığıyla olduğu görülmüştür.

Katılımcıların "Kitap Fuarlarında Eğitimde FATİH Projesi ve EBA'nın tanıtımının yapılmasını nasıl karşılıyorsunuz?" sorusuna verdikleri cevapların dağılımı Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların "Kitap Fuarlarında Eğitimde FATİH Projesi ve EBA'nın Tanıtımının Yapılmasını Nasıl Karşılıyorsunuz?" Sorusuna Verdikleri Cevabın Dağılımı

	f	%
Olumlu	265	95,7
Olumsuz	12	4,3
Toplam	277	100,0

Tablo 6' ya göre katılımcıların kitap fuarlarında eğitimde FATİH Projesi ve EBA'nın tanıtımının yapılmasını %95,7 oranında olumlu karşıladıkları görülmüştür. Katılımcıların FATİH standını ziyaret etme sebepleri Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların FATİH Standını Ziyaret Etme Sebeplerinin Dağılımı

FATİH Standını Ziyaret Etme Sebepleri	f	%
Tesadüf	130	47,4
MEB'in stand açtığını duydum	74	27,0
Tavsiye	36	13,1
Diğer	34	12,4

Tablo 7'ye göre katılımcıların %47,4'ü FATİH standını tesadüfen gezdiklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların Eğitimde FATİH Projesi ve EBA hakkında bilgi düzeylerinin dağılımı Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların Eğitimde FATİH Projesi ve EBA Hakkında Bilgi Sahibi Olma Düzeyleri

	f	%
Ne Olduğunu hiç duymadım	48	17,5
Duydum ama içeriğini bilmiyorum	97	35,3
Genel olarak biliyorum	85	30,9
Ayrıntılı olarak biliyorum	45	16,4
Toplam	275	100,0

Tablo 8'e göre katılımcılar %35,3 oranında Eğitimde FATİH Projesi ve EBA projelerini duydukları ama içeriğini bilmediklerini ifade etmişlerdir. Projeyi hiç bilmeyenlerin oranı %17,5 olmasına karşın araştırmaya kayılanların %16,4'ünün proje hakkında ayrıntılı bilgiye sahip oldukları dikkat çekmektedir. Araştırmaya katılanların Eğitimde FATİH Projesi ve EBA tanıtım faaliyetlerini yeterli bulma düzeylerinin dağılımı Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Katılımcıların Fatih projesi ve EBA Tanıtım Faaliyetlerini Yeterli Bulma Düzeyleri

Anket maddesi		Yetersiz	Kısmen	Yeterli	Tamamen Yeterli	TOPLAM
5. Eğitimde Fatih Projesi ve EBA için hazırlanan tanıtım broşürleri bilgilendirme açısından yeterli mi?	f	21	83	146	27	277
	%	7,6	30,0	52,7	9,7	100
6. Etkileşimli tahta ve tabletler proje tanıtımı için yeterli mi?	f	28	65	135	45	273
	%	10,3	23,8	49,5	16,5	100
7. Eğitimde Fatih Projesi ve EBA ile ilgili gösterilen sine vizyon ve tanıtıcı filmleri nasıl buldunuz?	f	26	64	140	36	266
	%	9,8	24,1	52,6	13,5	100
8. Standımızda Eğitimde Fatih Projesi ve EBA hakkında bilgi sahibi oldunuz mu?	f	22	61	132	59	274
	%	8,0	22,3	48,2	21,5	100
10. Stant tasarımını tanıtım için nasıl buldunuz?	f	13	34	141	93	281
	%	4,6	12,1	50,2	33,1	100

Tablo 9'a göre katılımcılar Eğitimde Fatih Projesi ve EBA için hazırlanan tanıtım broşürlerini bilgilendirme açısından %9,7 oranında tamamen yeterli, %52,7 oranında ise yeterli bulmuşlardır. Katılımcılar etkileşimli tahta ve tabletleri proje tanıtımı için %16,5 oranında tamamen yeterli bulurken %49,5 oranında yeterli, %10,3 oranında ise yetersiz bulmuşlardır. Katılımcılar Eğitimde Fatih Projesi ve EBA ile ilgili gösterilen sine vizyon ve tanıtıcı filmlerini %13,5 oranında tamamen yeterli, %52,6 oranında yeterli, %9,8 oranında ise yetersiz bulmuşlardır. Katılımcıların %48,2'si standımızda Eğitimde Fatih Projesi ve EBA hakkında yeterli bilgiye sahip olduklarını belirtmişlerdir. %21,5 oranındaki katılımcı ise stanttaki bilgilendirmenin tamamen yeterli olduğu görüşündedir. Katılımcıların %33,1'i stant tasarım tanıtımını tamamen yeterli, %50,2'si yeterli, %4,6'sı ise yetersiz bulmuşlardır.

Katılımcıların bilgilendirme açısından etkili gördükleri araçların dağılımı Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Katılımcıların Bilgilendirme Açısından Etkili Gördükleri Araçlar*

Araçlar	f	%
Örnek ders anlatımları	80	28,5
Etkileşimli tahta	86	30,6
Tablet kullanımı	45	16,0
Broşürler	36	12,8
Yüz yüze görüşmeler	92	32,7

*Katılımcılar birden fazla seçenek işaretlemiştir.

Tablo 10'a göre katılımcıların proje bilgilendirmelerinde en etkili buldukları araç %32,7 oranında yüz yüze görüşmelerdir. İkinci sıralamada % 30,6'lık bir oranla etkileşimli tahta kullanımı gelmektedir. Örnek ders anlatımları ise %28,5 ile üçüncü sırayı almakta iken tablet kullanımı %16,0'dır. Broşürler bilgilendirme açısından diğer araçlara göre daha az etkili görülmüştür.

BÖLÜM III

SONUÇ ve ÖNERİLER

FATİH Projesi ile ilgili üretilen belgelerden elde edilen bilgilerin Proje Döngüsü Yönetimi yaklaşımına göre değerlendirildiğinde projenin belirlenen hedeflere ulaşmak için izlediği strateji göstergeleri kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı eğitimin tüm paydaşları olan öğretmen, öğrenci, veli, idareci ve teknoloji koordinatörleri birbirleri için bir öğrenme modeli veya eğitimci haline gelebilmelerinde örnekler oluşturmuş ve ülke geneline projeyi yaygınlaştırmaya çalışmıştır. FATİH projesinin başarıya ulaşabilmesi ve kamuoyu ile paylaşılması amacıyla sosyal medyanın yanı sıra fuar, proje sergileri gibi özel etkinliklerde proje uygulamaları paylaşılmaktadır.

Eğitimde FATİH Projesi ve EBA tanıtım faaliyetleri değerlendirme anketine 280 kişi katılmıştır. Katılımcıların FATİH Projesi ve EBA tanıtım faaliyetlerinden poster ve afiş aracılığıyla haberdar oldukları görülmüştür. Katılımcıların yaş oranının 15-24 aralığında olması dolayısıyla sosyal medya araçlarının tanıtım faaliyetlerinde kullanılmasının daha etkili olacağı düşünülmektedir. Fuar alanı içerisinde FATİH Projesi ve EBA tanıtım stantlarının tesadüfen görüldüğü tespit edilmiştir. Katılımcıların fuara gelmeden önce tanıtım stantlarından oldukça çok haberdar olması sağlanabilirse standı ziyaret edenlerin sayısı da artacaktır. Katılımcıların bilgilendirme açısından yüz yüze görüşmeleri daha çok tercih ettikleri görülmüştür. Tanıtım faaliyetlerinde de yüz yüze görüşmelerin yapılması önerilmektedir.

FATİH projesinin kitap fuarları, proje sergileri vb. etkinliklerin sosyal medyada daha fazla duyurulması, afişlerin asılması, okullara duyuruların zamanında yapılması ve öğretmen-öğrenci-velilerin bilgilendirilmesi sağlanmalıdır.